

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ Голос Макъ

1923-ро ильсум
пътхапам
кынчельжанагыу кынджыны

№ 217 (22426)

2021-рэ ильэс

ШЭМБЭТ

ШЭКИОГЬУМ и 27-рэ

ОСЭ ГҮЭНЭФАГЬЭ ИИЭП
КЫХАТЫУТЫГЭХЭР ҮКИ
НЭМҮКИ КҮЭБАРХЭР
ТИСАЙТ ИЖҮҮГҮӨТЭШТХ

WWW.ADYGVOICE.RU

6 +

Адыгэ Республикаем и Правительствэ игъээзет

Ныхэр агъэшЧуагъэх

Ным и Мафэ кызылхъащым ехъуллэу сабыибэ зыптурэ ныхэм афэгушуагъэх. Адыгэ Республикаем и Правительствэ и Унэ сабыитф үкли ащ нахыибэ щитхуу хэльэу зыптурэ ныхэм шүхъафтыни 10-рэ диплому «Материнская слава» зыфиорэмрэ аратыгъэх.

Адыгейим и Лышхъаэу Къумпыл Мурат ахэм афэгушозэ къызэрхигъяңыгъэмкэ, зэгурьононгъэ зэрыль унегъошхоэр республикэм щыпсэурэ цыиф пстэухэмкі щысашуух. Залым чэс ныххуу сабыибэ зыптурэ зам унэгъо юфыимрэ хэбзэ юфшэнэмрэ гъехъагъэ хэльэу зэдэбгъэцэктэнхэ зэрэпльэкын штэр къагъэлгъуагъа.

«Аш фэдэ юфшэн, аш фэдэ шыэрлышко зэшлээххэрэм лытэнгъэ ин афэтшын үкли юпилэту тафхъун фае. Шью шүүшхээкэ үкли шууиунагаахэмкэ ухуумагъэу шүүзэрэштыр зэхшэшүүлэнх, къера-лыгъом шууицкэгъэ юпилэгъур къышууитынх, шутеми-циныххэу шуулакэ шуулппэ-ным апае тфэшштэр зэктэшэнх тафхъун. Аш фэдэ юфыгъохэм язэшхын феде-ралнэ үкли шъолтыр хабзэхэм ялацхэм яюфшэнкэ ашшэ-рэ мэхъане араты. Непеклэ уз щынагъо зызыушомбгъугъэр къызжъагъэм къыщуулагъэу

хэгъэгум и Президент унагъо-хэм юпилэту ятыгъеням мэхъанэшхо реты, цыфхэм юпилэту ятыгъенямкі юфхъэбза-къэхэм ар къэшакло афэхъуль. Тэри тиреспубликээ игъом

їгъу ятыгъенямкі юфхъэбза-къэхэм ар къэшакло афэхъуль. Тэри тиреспубликээ игъом

ахэр дгъэцэглагъэх», — къы-иагъ Къумпыл Мурат. Клэлэцыкхэр зэрыс унагъо-

хэм, ахэм къахеубытэ лъэпкэ проектэу «Демографиери», со-циальнэ юпилэту аратынхм пае тиреспублики юфхъэбзэ гъэнэфагъэхэр щызешуухых. Ахэм ашыщых алэрэ сабыир къызыхъукэ мазэ къэс араты-рэ ахъщэр, ящэнэрэ үкли ащ къыкэлтыкхэр сабийхэр къы-зыхъуххээ зэтгээ сомэ мин 50-у аратырэр.

Ильэсэу икыгъэм къыщуу-благъэу ящэнэрэ үкли ащ къыкэлтыкхэр клэлэцыкхэр къызыхъуххээ зэтгээ сомэ мин 50-у аратырэр.

Сабыибэ зэрыс унагъохэм апае хэушхъафыкыгъэ юфхъабзэхэри щылэх, гушынэм

Шэкюгъум и 28-р — ным и Маф

Адыгэ Республикаем щыпсэухэу лытэнгъэ зыфэтийшүхэрэр!
Тибыльфыгъэ лъапилэхэр!

Гүфэбэнгъэ зыхэль мэфэк шагъом — ным и Мафэ фэши тышууфэгушло!

Хэтрэ цыфи игупшисэ анах дахэхэр зыфигъешшошэрэ ным итамыгъэу а мафэр щигт.

Тицыкхэгээжьагъэу ным ишүүльээто гүнуни-нээзи зимынэм къинигъо-гумэкыгъо-хэм ташеухумэ, тидэ тышынэм ыгукэ ар къытлээсэ, къытфэгумэкы. Цыфыгъэ шэххэ дахэхэм тарыгъозэнэмкэ, нахыжхэм лытэнгъэ афэтшынэмкэ алэрэ десэхэр ныр ары къытээтихэрэр, гушхъэлжэх банингъэхэм ягъогу нэф тидэмынхынэм таизгээгүүзээрэр.

Адыгэ Республикаем щыпсэухэрэ бзылфыгъэхэр клэлэцыкхэр зыпилхэрэм, джэныкъо машор къээшихъумэхэрэм, унагъом тинчгээ-гупсэфыгъор къизылхъэхэрэм инэу тафэрэз. Анахайуу етгани таизфэрэзэхэр сабыибэ зицэхэм ямызакью, клэлэцыкхэр зыпилхэр зытэрэ бзылфыгъэхэрэ зигукэгъуу, зишүлээгъу ахэм апээзьхынхэрэр ары.

Тянэ үкли тянэжь лъапилэхэр! Псаунигъэ пытэ шъуилэнэу, шууиунагаахэм зэгурьононгъэ арылтынэу, шьори, шууильфыгъэхэм, шууипхъорэлфхэм насып ялэнэу шууфэтэло!

Адыгэ Республикаем и Лышхъаэу, Урысые политикэ партиеу «Единэ Россиям»
и Адыгэ шъолтыр къутамэ и Секретарэу Къумпыл Мурат

Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхаматэу Владимир НАРОЖНЫЙ

(Икелух я 2-рэ нэклуб. ит).

Зэнэкъокъум епльыгъ

Баскетболымкэ Урысыем изэнэкъокъу «Мые-
куапэ икомплексэу «Ошьутенэм» щыкъуа-
гъэм «Динамо-МКъТУ-мрэ» (Адыгэ Республика) «Барс-РГЭУ-мрэ» (Ростов хэку) якупхэр
щизэдешлагъэх. Республикаем и Лышъхэу
Къумпыл Мурат а зэнэкъокъур зэрэкъуагъэм
епльыгъ.

Мэфитурэ клогъэ зэнэкъо-
кухэм «Динамо-МКъТУ-м»
икомандэ теклонигъэр къащи-
дихыгъ.

Зэдешэгъу ужым Адыгэ Республикаем и Лышъхэу «Дина-
мо-МКъТУ-м» ибаскетболист-
хэмрэ игенеральнэ тренерэу
Андрей Синельниковымрэ ау-
клагъ. Теклонигъэр ахэм къы-
зэрдахыгъэмкэ афэгушуагъ,
спортым республикэн тапэкэ
зызэрэшырагъеушомбгүшт
шыкъим тегущыагъэх.

Зэукигъум хэлжьагъэх
Адыгэ Республикаем физичесэ
культурэмрэ спортымрэкэ и
Комитет ихаматэу Дэгүжье
Муратрэ Адыгэ республикэ ор-
ганизациеу «Динамэм» ихам-
матэ игудзэу Александр Лев-
аковымрэ.

«Динамо-МКъТУ-м» ибас-
кетболистхэмрэ итренерхэмрэ
1995-рэ ильэсэм зэхащэгъэ
командэм спортивнэ гъехьагъэу
иэхэм къатгушыагъэх. Мы-
аужыре ильсхэм «Динамо-
МКъТУ-м» ашпээрэ лигэм апэрэ,
ящэнэрэ чыпэхэр, ящэнэрэ
дивизионым исуперлигэ апэрэ,
ящэнэрэ чыпэхэр ашиубыты-
хэх. Джыдэдэм командэр супер-

лигэм иятлонэрэ дивизион ще-
шшэ. Зэнэкъокъу 14-мэ ахэл-
жэгъэрэ тикомандэ джыдэдэм
турнирэ таблицэм ятлонэрэ
чыпээр щыыгъ. Тыгъэгъазэм и
4 — 5-м тибаскетболистхэр
Курскэ икомандэу «Русичи»
испортыменхэм адешэштых. Ты-
гъэгъазэм ыкхэхэм аджэй Мые-
куапэ джыри баскетболымкэ
зэнэкъокъу щыкъошт.

Спортыменхэм къызэралуа-
гъэмкэ, ахэм гъехьагъэхэр
ашынхэмкэ лъешэу зишуагъэ
къакорэр къэралыгъо хабзэм
икбулыкъухэм ыпэйгъу къазэ-
раатырэр, яешлакэ зыгу рихын-
хэрэр яджэгукэ къызэрэллын-
хэрэр ары. Баскетболистхэм
Адыгэим и Лышъхэу ыпэйгъу
къазэраритирэм ыкы амал дэ-
гъухэр ялэ зэрэхугъэм афэш
зэрэфэрэзхэр ралуагъ.

Зэукигъум хэлжьагъэхэр
командэм фэнкъоныгъэу иэхэм
ми атгушыагъэх. Республикаем
и Лышъхэу Адыгэ Республикаем
физичесэ культурэмрэ спор-
тымрэкэ и Комитет пшьерьиль
фишыгъ клубын илашхэм
дивизионым исуперлигэ апэрэ,
ящэнэрэ чыпэхэр, ящэнэрэ
дивизионым исуперлигэ апэрэ,
ящэнэрэ чыпэхэр ашиубыты-
хэх. Джыдэдэм командэр супер-

Къумпыл Мурат джащ фэдэу
анаэ тыраригъэдзагъ Олим-
пиадэхэм ахэлжээштхэр зы-
щаагъэхьазырырэ спорт еджа-
пэу N 2-у Максимовын ыцэ
зыхырэм баскетболымкэ иныб-
жыкъе куп ыпэйгъу егъэгъо-
тыгъэн зэрэфаем.

«Тиреспубликэ щызэхэцэгъэ
«Динамо-МКъТУ-м» гъехьагъэ-
шүхэр ешых. Спортыменхэм
ыпэйгъу яттырэр лыдгээ-
котэшт. Республикаем иэконо-
микэ зыкъизэриэтырэм ама-
лыкъэхэр къытэти спортсменхэм
ыпэйгъу тафэхъунэу, трениров-
хэрэр зыщаширэ чыпэхэр нах
зэтеджээпсихъанхэм, гъехьагъа-
кэхэр ашынхэм спортсменхэм

кэдгээгүшүнхэм тафэхъазыр.
псэуплэ пстэуми яспорт псэу-
лахэм цыфхэр къяколынэу
амал ядгээвтоныр, професси-
ональнэ спортыменхэм іэ-
пызэгъу тафэхъуныр ары», —
къыуагъ Къумпыл Мурат.
Адыгэ Республикаем и Лышъхэу
Урысыем, Европэм ячим-
пионхэр, Олимпийскэ чемпион-
хэр зыщаагъесэгъэ Адыгэим
спортивнэ хэбээ шлагъохэр зэ-
рилхэр эзукигъум хэлажьхэ-
рэм агу къыгъэкыжыгъ. Респу-
бликаем илашхэм алашхэз
непэкэ пшьерьиль шхъаалу итыр
спортышихи, цыфхэр жъугъэу
зыхэлжээрэ спортыни зягъэу-
шомбгүхъэнэр ары.

«Адыгэим исхэр ягуалуу фи-
зичесэ культурэмрэ спортым-
рэ апльтых. Пшьерьильтуу тиэр

псэуплэ пстэуми яспорт псэу-
лахэм цыфхэр къяколынэу
амал ядгээвтоныр, професси-
ональнэ спортыменхэм іэ-
пызэгъу тафэхъуныр ары», —
къыуагъ Адыгэ Республикаем и
Лышъхэу.

Зэукигъум икэухым «Дина-
мо-МКъТУ-м» икапитану Илья
Александровым спортыменхэмрэ
баскетбол клубын итренерхэмрэ
ацэлээ республикэм и Лышъхэу
шүхъафтынхэр ритыгъэх.

**Адыгэ Республикаем
и Лышъхэу
ипресс-къулыкъу**

Сурэтыр А. Гусевым тыри-
хыгъ.

Ныхэр агъашуагъэх

(Икэух.)

пае, ыпкэ хэмьльэу чыгу яхь-
хэр аратых.

Республикэм сабыибэ зэ-
рыс унагьохэм япчагъэ ильэс
къэс нахьыбэ щэхүу: ильэсэу
ицгъяэхэм ахэр унэгъо 7145-рэ
хьущтгъяэхэм, непэ — унэгъо
7610-рэ.

«Юфтхъабзэхэр зэкэ цыфхэм
ящылакэ нахьышу хууным фы-
тегъэпсихъагъэх. Фэгъэктэни-
хэмрэ ахьщэ ыпэйгъухэмрэ
ялхыгъэ тхыльхэм ягъэлсын
амал зэрилхээ нахь къызэры-
клоу ыкылэрифэгъу шыгъяэх

даклоу ежъхэм ыоф гъэнэфа-
гъэ ашлэнэм иамал ялэнэм пae
тфэлэхкыщтыр зэклэ зэшлот-
хыщт. Аш пае кэлэцыкly ыгы-
лэхэр, еджалэхэр, културэм
иунэхэр, спорт комплексхэр
тэшых, бзылтырьэм сэнэхьат
гъэнэфагъэм тэгъэпсихъагъэу
иамалхэр ыгъэфедэнхэм ыофы-
гъохэр зэшлотэхых. Хэтрэ ны-ти
зыфаер исабый щылэхшу илэх-
нэхэр ары. Тэ типшьерьильтэр
— яцхъэ зытэлтыжынхэмкэ
цыфхэм амал гъэнэфагъэхэр
ядгээгъотынхэр ары», — къы-
хигъяэшыгъ Адыгэим и Лышъхэу.

Республикэм и Лышъхэу
игушыи къызчиуухыщтэм зэ-
кэ къэзэрэугоигъяэхэм ным

ипшьерьиль дэгъоу зэрагъэца-
кээрэм, кэлэцыкly хэм зэри-
шыкъагъэм тетэу анаэ зэрэти-
рагъэтиэрэм, унагъом игъэпти-
тэн ялахьышо зэрэхашыхъэрэм
апае зэрафэрэзэр къыуагъ.

Аш нэужым шүхъафтынхэр
аратыжыгъэх. Дипломэу «Ма-

теринская слава» зыфиорэмрэ
сомэ мини 100 хүүрэ шүхъаф-
тынхэмрэ къыкылэльхыкээрэм
аратыгъэх: Коцхъэблэ районымкэ
сабыи 9 зыптуре Псэунэ
Нуряят; Шэуджэн районымкэ
сабыи 6 зыптуре Къатмэс Сайдэ;
къалэу Мыекъуапэлэ сабыи 5
зыптуре Аксенова Галинэ;
Теүцжэ районымкэ сабыи 5
зыптуре Хыт Светланэ; къалэу

Мыекъуапэлэ сабыи 5 зыптуре
Лэххусэжь Седхъян; Мыекъопэ
районымкэ сабыи 5 зыптуре
Агеева Наталье; къалэу Мые-
куапэлэ сабыи 5 зыптуре
Пашкова Ольга; Джэдэжэ районымкэ
сабыи 5 зыптуре Бри-
гидина Наталье; Тэххутэмькье
районымкэ сабыи 5 зыптуре
Шэуапцэко Заремэ; Адыгэ-
къалэлэ сабыи 5 зыптуре Шон-
тыж Зарэ.

Аш нэужым къеколагъэхэм
яшлонгынгъэхэр къауагъэх.
Унэгъо 1ужъухэм анаэ зэрэти-
рагъэтиэрэм ыкылэхшу илэх-
нэхэр алаа республикэм и
Лышъхэу зэрэфэрэзхэр
шүхъафтын зэрэтигъэхэм къа-
уагъ, ягъэхъагъэхэмрэ ягухэл-
хэмрэ ар ащагъэозагъ.

Кэлэцыкly хэрэр еджалэхэм
зэрэшагъашхэрэм, кэлэцыкly

ыгъыпэхэм ясабийхэр ара-
тынхэмкэ, гъэсэнгъэ тедзэ
языгъэгъотырэ учрежденихэм
ачлахъэханхэмкэ амалэу ял-
хэм республикэм и Лышъхэу
зашигъэгъозагъ. Джащ фэдэу
республикэм ипсэуплэхэм та-
пэки хэхъонгыгъэ ашыщтым
иофыгъохэр къаэтигъэх.

Къумпыл Мурат зэдгүшүнэ-
гъум икэуххэр зэфихыссыж-
хээ къызэрэхигъэшыгъяэхэмкэ,
республикэм Ѣыпсэурэ пстэуми,
анахъэ сабыйхэр зэрэс уна-
гъохэм, яшылакэ нахьышу
шыгъяэхэр республикэм ихэбээ
кулыкъу пстэуми яофшэнкэ
анахъ шхъаалу къэнэжы.

**АР-м и Лышъхэу
ипресс-къулыкъу**

Сурэтыр А. Гусевым тыри-
хыгъ.

Адыгэим и Лышъхэу афэтхъаусыхагъ

Шэкюгъум и 25-м иччэдэж Кеме-
ровскэ хэкүмкэ шахтэу «Листвяжнэм»
луушихэм зыкышиштагъ. Шахтер 46-рэ,
цифхэм якъэгъэнэжын фэгъэзэгъэ
кулыкъум иофышыи 6 тхамыкылагъом
хэкъодагъэх.

Лугъор нэбгырэ 67-мэ къягоуагъ, ахэм
ащыщэу нэбгырэ 39-рэ сымэджехшэм
ацагъэгъольхагъ. Шахтэм пстэумки

нэбгырэ 285-рэ чэтигъ. Хэкум игу-
бернатор 1угоо ытхъэлэгъэ шахтерхэм
апае мэфище — шэкюгъум и 26-м
къыщегъэжьагъэу и 28-м нэс шыгъон-
хэу ыгъэнэфагъ.

Къэралыгъом илашэ къин къызфы-
къокъыгъэ унагьохэм афэтхъаусыхагъ.
Президентэу Владимир Путиним 1угоор
зэгоогъэ пстэуми ыпэйгъу аратынэу

пшьерьиль афишыгъ. Урысые Федера-
цием ошэ-дэмшишэ ыофхэмкэ и Мини-
стерствэ илашэ ипшьерьильхэр зыгъэ-
цэкээрэ Александр Чуприян тхамыкыла-
гъор къыщцихъульгъэ чыпээм нэсыгъ.
Ростехнадзорын илашэ Александр
Трембицки Кемеровскэ хэкум ѿы.

Адыгэим и Лышъхэу къин къызфы-
къокъыгъэ унагьохэм афэтхъаусыхагъ.

«Адыгэ Республикаем Ѣыпсэухэрэм
ацэлээ Кузбасс игубернаторэу Сергей
Цивилевым, тхамыкылагъом хэкъодагъэ-
хэм янагьохэмрэ ялахылхэмрэ сафэ-
тхъаусыхэ. 1угоор зэгоогъэ пстэуми
ацэлээ тэуцжынхэр къафэпсынкэнэу,
шахтэм къычэнэгъэхэм псынкэнэу ядэж
агъээжынэу тафэльо», — къыщело
Къумпыл Мурат итхъаусыхэ тхыль.

«ЖъоныгъокІэ унашъохэм адиштэнхэ фае»

Бюджетым епхыгъэу юф зышэхэрэм ялэжьапкіэ фэгъэхыгъэу УФ-м и Президентэу Владимир Путиным 2012-рэ ильэсүм ижъоныгъокІэ мазэ унашъоу кышыгъагъэхэм джыри зэ къафигъэзэжыгъ.

Гуртымкіэ льытагъэу, лэжъапкіэу къералыгъом къыша-тырэм кылкырыкхээз, ахэм кахиубытэхэрэм ялэжьапкіэ къыхагъэхъонэу унашъо ашкышыгъ.

УФ-м экономикэ хэхъоныгъемкіэ иминистрэу Максим Решетниковым кызэриуагъэмкіэ, сомэ мин 56-рэ мэхъу непэгурит лэжьапкіэр.

— Ар дэгъу, инфляцием зэрэхахъорэр кыдэмылтытэмэ, — кыуугъ Владимир Путиным. — Ахъщэ тедээ зыпарэми къихэтимыгъэкынэ, бюджетым епхыгъэу юф зышэхэрэм къа-лэжьырэр инфляцием льэшэу

ыуж къинэшт. Ар хъухэштэп. Пандемием епхыгъэ гъунапкъэхэм апкъ кыкыкыкіэ, медицинэм илофышэхэм, кілэеъаджэхэм, кілэпүхэм ялофшэн бэкія нахъ кын хъугъэ, аклачын апси хальхээз ялшэрыльхэр агъецаклэх. Арышь, юфэу ашлэрэм кыкыклоштымкіэ шлонгъоныгъэу ял-хэр афэдгэцэкіэнхэм тыпылын фае.

Шольырхэм мы пшъэрыльыр икью агъецаклэним пае мыльку тедээ афатуулынэу УФ-м иминистрэхэм я Кабинет унашъо фишыгъ.

— Туурыкогъэеколакіэ илэнэу щитэп, шольыр пэпчь

иофхэм язынет кыдэшьультын фае. Кілэеъаджэхэм непэялэжьапкіэ зыфэдизир къызышьультытэкіэ, классым пэш-ныгъэ дызезыхъэхэрэм ахъщэ тедээ сомэ мини 5-у афаклорэр къыхэшьультэнуу щитэп. Ашфэд медицинэм илофышэу коронавирусыр кызэоллагъэхэм ялазэхэри. Мы пшъэрыльхэр тызыхэт ильэсүм жъуягъэцэ-кілэнхэшь, бюджетым епхыгъэхэм ялэжьапкіэ жъоныгъокІэ унашъохэм шапхъэу ашыгъэн-фагъэхэм адиштэу хъун фае. Арышь, юфшэнхэр нахъ жуягъэпсынкіэх, — къафигъэп-тагь Президентым.

Аш пае къэмынэу, къэкшт ильэсми жъоныгъокІэ мазэм мы унашъохэр гъэцэкігъэнхэм ишыкігъэ ахъщэр къыдалтытэнэу къарыуагъ.

Инфляциер зэрэдэкүаэрэм къыхэкыкыкіэ, узэрэпсэун пльэ-кышт ахъщэ анахъ маклэр къи-

хьашт ильэсүм сомэ 12654-рэ, лэжъепкіэ анахъ маклэр сомэ 13890-рэ шыгъэнэм фэгъэхыгъэ унашъоу УФ-м и Президент кышыгъэм депутатхэм зэрэ-дьрагъэштагъэм фэш зэр-фэрэзэри хэушхъафыкыгъэу къихигъэшыгъ.

Шъукъеблагъэх музеим

Дунаим щызэлъашээрэ сурэтыш-модельерэу Стлашь Юрэ ыныбжь ильэс 90-рэ зэрэхъугъэм фэгъэхыгъэ тхыллыр Мыекъуапэ къышыда-гъэкыгъ.

Стлашь Юрэ иубилей ехын-лэгъэ зэхахъэхэр Мыекъуапэ дэт музейхэм, тхыльеджаплэхэм, республикэм культурэмкіэ илофшланлэхэм ашыкыуагъэх. Ишүшлэгъэ осе ин фашыгъ, ицыфыгъэ агъэлтэллэгъ.

Къокыплем щыпсэурэ лэлэпкъэхэм искуствэхэмкіэ я Къералыгъ музей и Темир-Кавказ къутамэ юбилеим ехуллэе тхыллыр къидигъэкынэм фэши Адыгэ Республикаем лэлэпкъэ иоффхэмкіэ, 1991-ын къералхэм ашыпсэурэ тилэпкъэгъухэм адирялэ зэхынгъэхэмкіэ ыкы къэбар жуягъэм иамалхэмкіэ и Комитет мылькукіэ 1991-ын гъэфхэхъугъ.

Шо зэфэшхъафхэмкіэ гъэ-кілэрэлгъэу, сурэтыбэ зидэт

тхыллыр лэгъупхъэу къыхаутыгъ. Охьтэ кілэйм къыкыц ЮНЕСКО-м, США-м, Япони-ем, Москва, Санкт-Петербург, Къэбэртэ-Бэлькъарым, Къэрэшэ-Щэрдэжэсүм, Темир Ос-тием — Аланием, Краснодар краим, нэмийхэм алтынэсүм. ЮНЕСКО-м ища къытхыхыгъэм къышцело тхыллыр лэшэу агу зэрэрихыгъэр. Стлашь Юрэ искуствэм хэхъоныгъэ шынын, мамыр щылакіэр дунаим щыгъэптигъэним илахьышу зэрахилхъэрэр тхыгъэхэм къалуатэ.

Адыгэ шууашэу Стлашь Юрэ ыдэгъэхэр щыненгъэм «къын-щэгүүлэх», «Адыгэ Республика», ООН-иитамыгъэ шууаш, «Щэлагъ», «Тыргъэтау», «Теко-

ныгъэм исаугъэт», нэмийхэри адигэхэм ятарихъ, щыненгъэм изэхвокыныгъэхэм къанкырэлхэх.

— Шэкюгъум и 30-м Стлашь Юрэ итхытэ, илофшагъэ афэгъэхыгъэ къэгъэлэгъоныр Къокыплем щыпсэурэ лэлэпкъхэм искуствэхэмкіэ я Къералыгъ музей и Темир-Кавказ къутамэ къышызэлутхыт, — къытиуагъ музейим ища, Урысюем, Адыгейим, Ингушетилем культурэмкіэ язаслужен-нэ илофшэу Шъеуапцэкъю Аминэт. — Стлашь Юрэ лэлэпкъ искуствэм лъагъо щыпхыри-шыгъэр зыни фэдэп, тигуапэу зэхахъэм цыфхэр къетэгъэблагъэр.

— Стлашь Юрэ Адыгэ Ха-

сэм игъэцэкіэл куп, Хэсашхъэм ахэт, — къытиуагъ республике общественнэ движение «Адыгэ Хасэм» итхаматэу Лынышэкъю Рэмэн. — Къыфыдагъэгъэ тхылтым пүнүгъэ мэхъэнэ ин илэу сэлжытэ. Общественнэ иофхэм ягъэцэкіэн Стлашь Юрэ хэлажээ — лэлэпкъ гупшысэу илэр щыненгъэм щыпхырещи.

— Тхыллыр къидэзигъэкы-гъэхэм, симэфэкі пае къис-фэгушуагъэхэм сибу нахъ къа-лэты, лэшэу сафэрэз, — къытиуагъ Стлашь Юрэ.

Шэкюгъум и 30-м мафэм сильтыр 3-м къэгъэлэгъоныр музейим къышызэлутхыт. Шъукъеблагъэх.

ЕМТИЛЛЬ Нурбай.

Щыненгъэм хэгъозэнхэу

Сэкъатныгъэ зиэхэм ыкы ветеранхэм ялофыгъохэмкіэ Советэу АР-м и Лышихъэ дэжь щызэхащагъэм зичээзыу зэхэсигъю илагъ. АР-м илофшэнхэмкіэ ыкы социальнэ хэхъоныгъэмкіэ иминистрэу Мырзэ Джанбэч ар зэрищагъ.

Кілэцыклоу, зихэхъогъоу сэкъатныгъэ зиэхэм, зипсауныгъэ пыч фэхъугъэхэм ахахъэхэрэм ягъэджэн, яфэл-фашлэхэр афэгъэцэкіэгъэнхэм, ящыкылгъэр ягъэгъотыгъэним апае шольырхэм субсидиехэр афэгъэкогъэнхэм фытгъэпсыхъэгъэ къэралыгъо программэм Адыгейр 2017-рэ ильэсүм къышыулагъэу хэлажээ. Ильэс къэс ахъщэу къатуулырхэм хэхъо. Гүшүэм пае, тызхэт

иагъэмкіэ, аш фэдэ купхэм ахахъэхэрэм ягъэджэн, яфэл-фашлэхэр афэгъэцэкіэгъэнхэм, ящыкылгъэр ягъэгъотыгъэним апае шольырхэм субсидиехэр афэгъэкогъэнхэм фытгъэпсыхъэгъэ къэралыгъо программэм Адыгейр 2017-рэ ильэсүм къышыулагъэу хэлажээ. Ильэс къэс ахъщэу къатуулырхэм хэхъо. Гүшүэм пае, тызхэт

псауныгъэ пыч фэхъугъэхэм ягъэджэн, яфэл-фашлэхэр афэгъэцэкіэгъэнхэм, ящыкылгъэр ягъэгъотыгъэним апае шольырхэм субсидиехэр афэгъэкогъэнхэм фытгъэпсыхъэгъэ къэралыгъо программэм Адыгейр 2017-рэ ильэсүм къышыулагъэу хэлажээ. Ильэс къэс ахъщэу къатуулырхэм хэхъо. Гүшүэм пае, тызхэт

2021-м сомэ миллион 15-м ехуу республикэм къыфэкүаагъ. А 1991-ын иштууагъэхэмкіэ мы купхэм хэхъэрэ кілэцыклоу унэм исэу, пэүдэзгүэ шыкыл тетэу еджаагъэм джааш тетэу и 9-рэ классыр къэзүхыгъэхэм атырэ уштэйнхэр ытын амал илэмэ къыкылчайагъ. Евгений Лебедевым къызэриуагъэмкіэ, комиссиеу уштэйнхэм афэгъэз-гъэм хэтхэр аш фэдэ кілэ-еджаком ыдэж унэм маклох, нэмийхэм зэраагъэтээрэ ша-хэхъэхэри агъэцаклээ, уштэйнхэр рагъэлх.

Нэмийк иофыгъоу сэкъатныгъэ зиэ кілэцыклоу унэм исэу, пэүдэзгүэ шыкыл тетэу еджаагъэм джааш тетэу и 9-рэ классыр къэзүхыгъэхэм атырэ уштэйнхэр ытын амал илэмэ къыкылчайагъ. Евгений Лебедевым къызэриуагъэмкіэ, комиссиеу уштэйнхэм афэгъэз-гъэм хэтхэр аш фэдэ кілэ-еджаком ыдэж унэм маклох, нэмийхэм зэраагъэтээрэ ша-хэхъэхэри агъэцаклээ, уштэйнхэр рагъэлх.

Нэмийк иофыгъоу сэкъатныгъэ зиэ кілэцыклоу унэм исэу, пэүдэзгүэ шыкыл тетэу еджаагъэм джааш тетэу и 9-рэ классыр къэзүхыгъэхэм атырэ уштэйнхэр ытын амал илэмэ къыкылчайагъ. Евгений Лебедевым къызэриуагъэмкіэ, комиссиеу уштэйнхэм афэгъэз-гъэм хэтхэр аш фэдэ кілэ-еджаком ыдэж унэм маклох, нэмийхэм зэраагъэтээрэ ша-хэхъэхэри агъэцаклээ, уштэйнхэр рагъэлх.

ХҮҮТ НЭӨСЭТ.

Проектэу «Лъэужыр» мэлажьэ

«Матэ» зыкы-фиусыгъэр

Лъэпкэ йофэу ар зыпылтым хэвиллаагьэу тигъээзт къыхиутэу хүгъэ. Мы чыпіэм къышысомэ сшоонгы къуае изыхырэ пстэуми Казбек зэратекырэ. Клапэм къуаеу рихырэмкэ ыкын нэмымк гъомылгаа ышыхэрэмкэ лъэпкым къырыкыуагъэр къызэриуатэр, аш епхыгъэ тарихыр зериугоирэр, цыфхэм зэральнъэлэсирэр ары.

Казбек къуаеу рихырэм «Матэ» къуае зыкыриуагъэр апэрэмкэ къызыгурмыхэрэр щылагъэх. «Уегупшисэмэ, адигэ къое пстэури матэм ральхъэшь къоепсыр къагъечыба» алоштыгъ. Ары цэу фишыгъэмкэ сеупчынэу зыкхъуугъэри. Къэбарэу къысфиотэгъагъэр нени сцыгъупшэрэп. Казбек ежь цыф гъэшлэгъонэу щыт. Ар тарихым иуяякы, ушетакы, къэбарэу ышлэрэр гъэшлэгъонэу къылтигъэлэсэн ельэкы. Аш фэдэр къуаеу рихырэм цэу фишыгъэм фэгъэхыгъэ къэбарми узлешщэ.

— Адигэ къуае фэгъэхыгъэу къэбарыбэ щыл, ау «Матэкэ» сызкеджагъэр зэпхыгъэр зытхыдэжь, — elo Казбек. — А къэбарыжым сэ сицынэнгъэ мэхъянэшх щырил. Ар епхыг сятэжым ятэжым ятэжьеу Есэн. Аш эзгорэм билым һэхгээр гъэхүнен щигъэххүзэ, жылгэшхом зыкынэти, ошопш ѿшцэмэ уашьор зэлтштагт. Ошлэдэмышлэу къыздикыгъэр ымышлэу jaxхом зыфэдэ къемхъуэу пшьешшэ дахэ ыпашхъэ къицууагъ. Ар жылгээ и Тхээ ишшашьэу Матэ арыгъэ.

Есэн аш идехагъэр зэхихыгъэу щытыгъ, уцым, чыгхэм, псыххэм, хым, машлом абзэ пшьашьэм зэришлэрэм щыгъозагъ. Цыфхэр Матэ щыцинэнштыгъэр, екколэнхэш, дэгушынхэу ракущтыгъэр. Ау Есэн пшьашьэм сэлам рихыгъ, зэнбдэжгүй хүгъэх. Матэ мафэ къес ошьогум къехыт, Есэнэх ежыррэ зэдэгушынштыгъэр. Пшьашьэм мэхъянэ== ку зинэ къэбар гъэшлэгъонхэр къиуатэштыгъэр, Есэн аш ынэ тиримыхэу, жы къымышэу едэу-штыгъ... Ау жылгэхэм я Тхээ ишшашьэ закъоjax шуу

Цышэ Казбек непэ Адыгеим имызакъоу, адигэхэр зыщыпсэурэ республикхэми, Урысыем ичыпэ зэфэшхъафхэми ашызэльашэ.

Къеклокырэ му-ищыкэ-псэукэ щигъэфедэштыгъэ псэуальэу бэ Ѣыпльэгъущтыр. Ахэр сидми къагъэльэгъорэ пкынгъоху Ѣытхэп. Ахэм зэккэми Ioф ашэ. Къеклокырэ музейм (ар машинэм пышлэгъэ фургоным Ѣыгъэпсэгъ) узычахъэкэ, шхъали, къоегъэгъульи, хъакуи, тхуулати икыгъэ лъэшлэгъум ашыгъэ адигэ шуашхэри, шыкэпцини, пуабли, нэмымк псэуальэхэу адигэм Ѣыгъэфедэштыгъэ Ѣыпльэгъущтых. Ахэр хъакиэхэм къаплыхъэфхэ, «бысымгуашхээм» Ѣэлэмэ хъалыжъор къагъажъэ.

Сызпыхъэгъэ Ѣофыр лъызгъэктагь, шуу слэгъуугъэ. Есэн седэуи къое пытэ, къое гууѓэу къэтшырэм «Матэ» фэсүүсигъ.

Сызпыхъэгъэ Ѣофыр лъызгъэктагь, Сызпыхъэгъэ Ѣофыр лъызгъэктагь, шуу слэгъуугъэ. Есэн седэуи къое пытэ, къое гууѓэу къэтшырэм «Матэ» фэсүүсигъ.

Къеклокырэ музей

«Лъэуж» зыфилорэ проектым къыдильтэу Цышэ Казбек къеклокырэ музей Ѣыгъэпсигъ. Лъэпкэ гъомылхэмкэ адигэм ищыкэ-псэуклагъэр аш къеуатэ. «Блэкыгъэр зымышлэрэм непэрэ уахтэри, къэлкштири къигуруюштэп» — elo Казбек.

Джирэблагъэр аш гүшүэгъу түфхэуугъ, лъэпкэ проектэу «Лъэуж» зыфилорэм ехылла-

гъэу къытфиотэнэу тельэуугъ.

— Едгэжэгъэгъэ Ѣофыр къызэтеуцорэп. Бэмэ яшуаагъэ къысагъэкы, анахъэу сыгу къэзийэтэу іэпүїгъу къысфэхурэр Блашэпсынэкэ Бжъашэ Аминэт ары. Ар гъомылапхъэхэмкэ технолог, адигэ шхныгъохэм яшын хэшхыкышо фыри, лъэпкым итарихы дэгью Ѣыгъуаз. Ар сиупчэжэгъу, сиэлпүїгъу.

Къуаеу итхэу дгэгъурэр Краснодар ыкы Ставрополь крайхэм, Къэбэртэ-Бэлькъарым ыкы Адыгеим дэгью ашылкы. Адигэхэр зыщыпсэухэрэ хэгъэхүэми нэпзепль шүхъафтын фэдэу ащащэфы. «Матэ» къуае къемлан гъэкирэклагъэм дэлтэу дахэу гъэпсыгъэ, арышь, шуухафтынэу цыфхэм пэбъохын плээкишт.

Проектэу «Житница» зыфилорэмкэ къуаер адигхэм зэралыгыщтыгъэр къэдгэлэгъуагъ. Пхуантэу ар зыщыгыщтыгъэм фэдэ дгээпс музейм еттыгъ. Мы проектым Москва, ВДНХ-м Ѣыкогъэ фестивалэу «Бжыххэ дышь» зыфилорэм ашолгэшлэгъонэу цыфхэр щеплыгъэх.

Аш ынж «Лъэуж» зыфилорэ проектыр зэхэдгэеуцагъ. Адрэ проектхэм афэдэу аши пшьэрэлтэу иэр лъэпкым итарих къэн къызэтэгъэнэжгыгъэнхэр ыкы цыфхэм, анахъэу ныбжыкэхэм, ягъэшлэгъэнхэр ары. Адыгэим ипашхэм пшьэрэлтэу къызэрсфашыгъэу, зеклюхэр нахыбэу Адыгэим къещлэгъэнхэм, лъэпкым ищыкэлагъэм, ипсэуклагъэм ахэр нэуасэ афэшыгъэнхэм ар фэлажэ. Проектыр ямашыкыгъэу гъэпсыгъэ, ар къеклокырэ музееу щит. Къызэреклокырэм ишшагъэкэ ар Адыгэим ичыпэ зэфэш-

хъафхэм ашылэн, лъэпкъым итарихь фэгъехыгъэ юфтихъебэ зэ зэмилэужуягъохэм ахэлжъэн ылъекъищт. Гушилэм пае, районом е къалэм лъэпкъ культурэм фэгъехыгъэ фестиваль е нэмийк юфтихъабэ щэкъомэ, тэ тимузей аш чылгэ шиуятын ылъекъищт. Адыгэ шхыныгъо щылехэр, ахэр зерагъехъазырыштыгъехэр къедгэлъэгъоштых, юфтихъабзэм хэлжъэрэ нэмийк лъэпкъхэм ялъыклохэм ахэр апэдгэхъоштых. Тэ зы мафэм нэбгырэ 300 фэдиз экологическому къабзэу шхыныгъо зэфешхъафхэмкэх тхаклэнхэ амал ти! Лъэпкъ культурэм фэлэжъэрэ цыфхэр тигусэхэу аш тетэу район гупчэхэр къэткъуханхэм сыкъхъопсы. Стлашь Юрэ, Гүкэ Замудин, Тэу Аслын, нэмийкхэри тигусэхэу лъэпкъым фэгъехыгъэ зэгуклэхэм тахэлжъенеу лъашэу сыфай.

Къеклокырэ музейм адигэм ишылэклэ-псэуклэ щигъефедэштыгъэ псэуальзу бэ щылгэгъу-щтыр. Ахэр сидми къагъэлэгъорэ пкыгъохэм щитхэп. Ахэм зэклэми юф ашлэ. Къеклокырэ музейм (ар машинэм пышэгъэ фургоным щигъепсыгь) узычахъекъэ, шхьали, къоегъэгъулы, хъакуи, тхъууали икыгъэлэшгэхум ашыгъэ адигэ шуашхэри, шыкъепшыни, пыуабли, нэмийк псэуальхэе адигэм югъефедэштыгъехэр щылгэгъу-щтых. Ахэр хъаклэнхэм къаплы-хъафхэе, «бысынгугашхэхэм» щэлэмэ хъалыжъор къагъажъе. Апэрэу Адыгейм къихъэгъэ цыфхэм а зэпстэури ашогъэшгэхъон. Ары къеклокырэ музеир зыдэуцуурэ чылгэлэ цыф къялпэ зыкъехъурэр. Хъаклэнхэм язакъоп, тичылэ щыпсэурэ цыфхэм ашогъэшгэхъонеу ашнэуасы зыфашы.

Мыщ фэдэ музейм игъэпсын юф къыззэрклю щитэп. Аш цыф къяччи, псэолъэ зэфэшхъафыби ишыкълаг — гъучыр зыгъэжъэштыр, пхъашлэхэр, нэмийк псэуальхэе зышыщхэр. Бэ Ыэпилэгъу Казбек къыфхъугъэр. Зэклэми ягугъу къэпшын пльэкъынэп, ау игуапэу ацэ къырело Гүкэ Замудинэ, Афэунэ Русльян, Абэсэ Хъасанбый, Юсупэ Хъамидэ ыки нэмийкхэм.

Казбек лъэпкъым къырыгъялгээм щылэну бэ ышлэрэр. Ежэ иллакъо фэгъехыгъэгъэ къыуатэрэри ыгукэ зэхишлагъэу, ежэ ышхъэ къыркъулагъэм фэдэу зэхишлагъэу щит.

— Тэ тиллакъо Абдэхэх лъэныкъом къикъижыгъаг — къеуатэ Цышэм. — Ахэм машор амыгъэкъуасэу мыщ нэс къахыжыгъагъеу къаотэжъыщтыг. Сятэжъым ышэу Абдулахъ къысфиуатэхэрэм ашыщыг адигэхэм машом мэхъанеу ратыштыгъэр, амал илэу ар зерамыгъэкъуасэштыгъэр. Зыгорэ зыллэклэ, мэфишкэ машор агъэкъуасэштыг. Еланэ гъунэгъумэ къахыти, машо ашылжыгъыт. Сшлогъэшгэхъонеу адигэмэ яхыгъэ къэбархэм сядэущтыг. Адигэмэ, тэ тичилэкли, мэзим клохэм мэз къужж къирашэу щитыг, агъэгъущтыг, цынэуяякласэу ашхыщтыг. Ау сятэжъышхыщтыгъэп. Къызырафыгъэхэ чыгум къызыфыгъэхэм ягуау арэп, ар лъым шэжъэу илэу гухэхъицхом епхыгъэр арыгъэ. Джы къызурэо.

СИХЪУ Гошнагыу.

Тигупшигъисэхэр шхъэихыгъэу

Ным исаугъэт Адыгейм щыдгъэуцун

Ным исаугъэт Мыекъуапэ щагъэуцуным фэгъехыгъэ тхигъэхэр «Адыгэ макъэм», «Гуазэм» къащыхэтыутыхэу къихэкъыг. Юфхэр нахь псынкэу лыкъотэнхэм фэштигумэкл-гупшигъисэхэм къафэтэгъээжы.

Александэр Пушкинэм къыщегъэжъагъэу ным, нэнжъ дахэхэм афэмүусэгэ тхэклоцэрило щимылэу зылгытэхэрэм адетэгъаштэ. Усаклохэм, композиторхэм ятхыгъэ анах хэхигъэхэр ным, бзыльфыгъэм ехыгълахъэх. Сурэтышхэм, архитекторхэм, нэмийкхэм ятвorchествэ къэзыгъэбаирэм ным фэгъехыгъэхэр ахэтэлтытэх.

Тищыкъагъэу альйтэ

Ным саугъэт фэгъэуцугъэним фэгъехыгъэу къыхэтыутыгъэхэм ашыкъхэм къафэдгъээжы тшоигу-и.

«Ным зыкли ушыгъупшэрэп, ыгу къыогъо къынфэгумэкли. «А нынэ», ылээз къыоджэ, къуюубээ, пшыхъэ къынэсы. Отхъэмэ — ежыри матхъэ, усымаджэмэ — мэшэу. Тхъэм ынэншу къын-шифэним ельзэу. Гъогу утетмэ, къыбдигэ, ренэу къыожэ. Ным къыбдимыщиэни щылэп» — къытфитхыгъаг — лытэнгыгъэшхэм ашыц.

«Сэ сяна идунаи зихъожыгъээр иллэс заулэ хуугъэ. Унэгъо лужку тыхъо Гъобэкъуае тяэнэ тяэтэры тышаплугъ. Сяна ыгу къытэмухъюм, непи къытхэтийм фэдэ. Үмакъи, игүүшэ ёфабэхэри стхъакумэ икылхэрэн.

Саугъэтэйр джыри Мыекъуапэ щамыгъэуцугъэм, къалэм дэты зыхъука, сшэштим сегушысэгъах. Ным исаугъэт ыпашхъэ сиуцузэ, сяна фэзгъадэу гукэ сидэгүшэштэ, згэлжэлэштэ, шхъацэ фэсшызэ сикуыкъыжыщ. Ным исаугъэт сиэкъялпэклэс сяна слэгъурэм фэдэу къысщихъуцт» — къытхыгь Бэрэтэрэ Аслын.

Ным исаугъэт мэхъэнэ ин

ратызэ, редакцием къытфите-уягъэх Стлашь Юрэ, Шхъэлэхъо Аскэр, Платыкъо Аслын, Къумпэл Светланэ, Лымыншэкъо Рэмзэн, Цыкъушо Аслын, Болэкъо Аслын, нэмийкхэри.

«Псэ зылтэу дунаим къытхъуягъэм ахэтэп ным къыхэмкыгъэ цыф» — къытхыгъэ зэлъашлэрэ археологэу Тэу Аслын. Ным исаугъэт фэшьюшэ чылгэлэ агъэуцун фаеу А. Тэум ельзэ. Саугъэтэйм ынэу тигъэу къыкъокырэм фэгъэзагъэу, иджабгъукэ Шхъэгугашэ икъуладжэ къыпышылгэу, исэмэгукэ пыдэфиехэр щылхэу, Еутых Асе «идышэ чыгъ» къыпэлут зыхъу-къэ, ансамблэ зэгъэфагъэм фэдэхъушт. Къэлэ паркыр ары А. Тэум къыхихыгъэр.

Сяна иунивер-ситет

— Сяна ашпъэрэ еджаплэ е техникум къуухыгъэп шхъае, лушэу щит, — къысиогъяг — зэгорэм тишэнгыгъэлжэхэм ашыц.

Сэ сяна аш фэзгъадээ, щылэнгыгъэм иуниверситет унажьом, чылэм ашикъуагъэ слытэштэ, улчэжъэтуу сишиштэ. Тяэнэ юфшэнэмын тыфигъасээ, тэ, иклалхэм, шлоу къытфишлагъэр егъашли тышгъупшэштэ. Аш къуаэр зэрэрихыгъагъэр, пыуаблэр зэришыгъагъэр, хъалыгъур зэригъажъэштыгъэр гъунэгъум дэгъоу ашэштэгъ.

Уянэ уштыхъуным мыхъун хэлжээ. Шлу узылгэгъурэ ныр нэшүкэ къызыюлгыкэ, гүшишэ къыуиуагъэу къыпшэхъу, уедэу пшоонгъоу ыпашхъэ отысы.

Нэхэе Русльянэрэ Гъонэжъыкъо Аскэрэ ным фэгъэхыгъэ орэдэу зэдаусыгъэм

мыш фэдэ гушилехэр хэлхых:

Ным къуиоштыр хэт къы-уилон,

Аш къыпфишшэштыр хэт къып-фишишэн.

Ихъалэлгыгъэ пшэрэмгыгъупш,

Ыгы иллэр ренэу фэбэ зээлт.

Жэнэ Къырымыз, Къумпэл Къадырбэч, Бэгэ Нурубый, Бэрэ-тэрэ Хъамид, Къуекъо Налбый, фэшхъафхэу ным, тым афэу-саагъэхэм, композиторхэу ным, шуульгэгъум орэдхэр афэзүүс-гъэхэм тафэрэз, яшшалгээгъашэм хэхъялкэрэн.

Мыекъуапэ имызакъоу, къуджэхэм ным исаугъэт ашызыгъэ-уцу зышлонгъохэм taloklэ. Ным шлу фапшэ пшоонгъом, къыоль-э-луфэ уемыжэнэр тэ, адигэхэм, тихабз. «Укысыфэмгыгумэки» зылорэм нахь фэгумэкъылх.

Юфшэнэым, еджэнэим, гумихъыкырэ гупшигъэхэр зыгорэм езэйло зышлонгъохэри Ным иса-угъэт къызекуаллэхэкъэ, зылъхъуэрэ джэуалыр агъотынмэлэгъу яшшалгээгъашэм хэхъялкэрэн.

Зыфэдэштым, чылгээм якъыхэхын

Адигэ Ным ибораз саугъэтим къытхъэльэштыга е лъэпкъэу республикэм исхэм яшшонгъоны-хэхэр къидэтлэлтиштхэ? Аши узэгүшисэн хэлъ, хэкъылэп къыфэдгъотын тлэкышт.

Филармониет дэжэ Ным исаугъэт бгээуцуныр нахь къезыгъэхэр къидэтлэлтиштхэ? Аши узэгүшисэн хэлъ, хэкъылэп къыфэдгъотын тлэкышт.

Саугъэтим ыпашхъэ шэжъым, пүнгэгъэм, культурэм, нэмийкхэм афэгъэхыгъэ зэхахъэхэр щызэхашщтых. Тхыл-еджэхэм ясихъат зэхахъэхэр, цыф гъэшгэхъонхэм язэлкъиэхэр щырагъэхъоштых. Дзэм къулыкъушэ клоэрэ калэхэр щагъэ-

къотштых. Шхъэгъусэ зэфэху-гъэхэу ЗАГС-м щызэгүхтэхэм, сабий къызыфэхъуугъэ ны-тихэм къэгъагъягээр Ным исаугъэт кіэлъяральхьаштых.

Ным фэгъехыгъэ орэдхэр, усэхэр къызыщаошт чылгэлэхэхъэхэм, сабий къызыфэхъуугъэ ны-тихэм къэгъагъягээр Ным исаугъэт щызэхаштых.

Саугъэтэйм мылькоу пэлхъащтыр Адигэ Республиком къыщыдгъо-тийн тлэкышт.

Ным и Маф

Шэкюгъум и 28-рэ Ным и Маф Урысыем щыхагъэунэфы-къышт. Ар къыдальти, Урысыем ишүүшэ фондэ «Планета Жен-щин» зыфилоу унажьом, ным, кіэлэцыкъуогъом афэлажъэрэм изэхахъэхэр Адигэ Республиком щызэхаштых. Юфхъабзэр къэ-зыгъэбайгъэр хэгъэгэу, дунээ зэнэкъохухэм хагъэунэфыкырэ чылгэлэхэхэр къащыдэзыхыгъэ зылъхъуэрэ джэуалыр агъотынмэлэгъу яшшалгээгъашхэхэр хэхъялкэрэн.

Адигэ Республиком щыщ тил-лъэпкъэгъу бэзильфыгъигъэ Лэххъусэж Зарэ Урысые Федерацием изэнэкъоу «Миссис Россия-2021-м» ятлонэрэ чылгэлэхэхэр къыщыдихыгъ. Лэххъусэж Зарэ кіэли 4 enly.

Зэхэштакъохэм, бзыльфыгъигъэ дахэхэм Адигэгир, республикэм икъэлэ шхъаэу Мыекъуапэ лъэшэу агу рихыгъ. Москва, Санкт-Петербург, Ростов-на-Дону, фэшхъафхэм къарыгыгъэхэм Адигэгир ичъылоп, цыфхэм ягуфэбэнгыгъэ осэ ин афашигъ, Фондым ипащэ Алла Маркинам заулэрэ къыуагъа аш фэдэ зэлкъиэхэр джыри тиреспублике щызэхаштыхэ зэрэшоонгъор.

Ным исаугъэт Мыекъуапэ щыдгъэпсиймэ, бзыльфыгъэхэм язэлкъиэ гупшигъсэу хатлхъэрэм зыкыиэтишт, Адигэ Республиком ицэ Урысыем имызакъоу, дунаим дахэхэлэхэхэр щытишт.

ЕМТЫЛЛЬ Нурбый.

Кымафэм зэрэфэхъазырхэмкІэ тхылъ кыратыгъ

Компаниеу «Россети Кубань» ипащэу Борис Эбзеевым 2021 – 2022-рэ ильэсхэм ябжыхъэ-кымэфэ лъэхъан зэрэфэхъазырхэмкІэ тхылъыр Адыгэ электрическэ сетьхэм япащэу Магдей Рустам кырытижыгъ.

ЭлектроэнергетикэмкІэ псэуальхэмрэ компаниеу «Россети Кубань» зыфиорэмрэ зэрэхъазырхэм фэгъэхъыгъэ унашьор Урысыем энергетикэмкІэ и Министерствэ ыштагъ.

— Кыблэ шъолъырхэм чыюпсым-кІэ язытет кыдалытээз, зыгъэпсэ-фыгъо уахтэр рамыгъажъээз кымэ-фэ лъэхъаным зыфэгъэхъазырыгъэ-нымкІэ юфтхъабзэхэм азыныкъо нахьыбэр Пшызэ шъолъыримрэ Адыгеймрэ ащыззрахъэгъагъ. Гъэфэ-бэгъу лъэхъаным зэрэфэхъазырыр компанием кынгъашыпкъэжъыгъ, гъэцэкіэжын юфшэнхэмкІэ, фэо-фэ-шэз зэфэшхъафхэм яззэхэнкІэ планым кызыдэлтыгъэхэм ашхъэ-дэкъыгъ. Бригадэхэм ахэтхэр рагъеджа-гъэх, аварие кызыыхъукІэ кынгъазыр-федэн альэкъыщхэр агъэхъазырыгъэх. Кымафэм сыйд фэдэрэ чыпіэ кын тифагъэми, зерицкылагъэм тетэу ты-кынгъыжынэу, электроэнергиер икьюо, зэпыу фэмыхъоу алэкіэдгъэхъанэу амал ти!, — кыгуагъ компаниеу «Рос-

сети Кубань» ипащэу Борис Эбзеевым. Компаниеу «Россети Кубань» зыфиорэм 2021-рэ ильэсүм гъэцэкіэжын юфшэнхэм апае сомэ миллиарди 3-м ехъу кыфыхъагъэкъыгъ. Краснодар краимрэ Адыгэ Республикаэр ашыпсэ-хэрэм электроэнергиер нахьышоу алэкіэхъэгъэнным пае специалистхэм трансформаторхэр, электроэнергиер зэрыклоэр гъучыч километрэ мини 10-м ехъу, трансформаторнэ подстанции мини 1,8-м ехъу агъэцэкіэжъыгъ, пкъэу мини 6-м ехъу зэблахъугъ. Аварие кызыыхъукІэ ящыкІэгъэштхэр агъэхъазырыгъэх. Нэбгырэ 1800-рэ, технике 715-рэ зыхъэхъэрэ аварийнэ бригадэ 392-рэ зэхажаагъ. МВт 12,6-рэ зильэшыгъэ энергииеклони 109-у кынрашкырэри кынгъазырфедэн альэкъыщ.

Гүшүлээм пае, энергетикхэм компа-

ниеу «Россети Кубань» зыфиорэм и Адыгэ кыутамэ иподстанции 47-мэ, итрансформатор пункт 93-мэ гъэцэкіэжын юфшэнхэр ашыззехажаагъ, жынхуугъэ оборудование ашыззеблахъугъ.

Джащ фэдэу специалистхэм электроэнергиер зэрыклоэр гъучыч километрэ мини 1,8-рэ агъэцэкіэжъыгъ. Специалистхэм изолятор мин 14-м ехъу, трос километрэ 25-рэ, гъучи километри 110-м

ехъу, пкъэу 414-рэ зэблахъугъ, къауху-мэрэ шъолъырхэм къахиубытэрэ гектар 412-м ехъум чынгхэмрэ куандэхэмрэ араупкыгъэх.

Компаниеу «Россети Кубань» и Адыгэ кыутамэ муниципальна образований 8-мэ — Мынкъопэ, Джэджэ, Шэуджэн, Кошхъэблэ, Шытхъэлэ районхэу нэбгырэ мин 550-рэ фэдиз зэрысхэм электроэнергиер алэкіэгъахъ.

ТхылъыкІэхэр

ЛыхъукІэхэм яхыллагъ

«ЛыхъукІэхъаблэ ихнишъэ ЛыхъукІэуашъхъэ кынгъажъэ» — джары зэрэджаагъэр ЛыхъукІэ Анзаур итхыль.

Мы аужырэ ильэсхэм бэхэм яллакъохэм апае тхылъхэр ат-хых. Ары тэри, ЦуекъохэмкІэ, зэрэтшыгъэр. Ти Мэдинэ ильэ-сипш пчыагъэм Цуекъо лякъом фэгъэхъыгъэу материалхэр дэтэу «Дети долины Хатепс» ылоу тхыль хъарзынэ кынгъажъыгъ. Мары непи зы тхыль шлагоэр ЛыхъукІэхэм яллакъо фэгъэхъыгъэу щынэ хъугъэ.

Гуапэ мэхъу лъэпкыям ита-рихъ, ихнишъэ, ышхъэ кынгъажъыгъ, иблэкъыгъэ зызэрафа-гъазэрэр. Уйблэкъыгъэ зыфэдэр умышъэу уинепэрэ мафэ уасэ фэпшышиштэп, уинеушыре мафэр зыфэдэштыр шлэгъуаа пфэхъущ. «Возвращение к истокам — путь к возрожде-нию» зыфиорэр лозунгым чэлтхэу юфтхъэбзэ зэфэшхъафхэр къэралыгъошкоу тызэрысими шкэхъ.

Джы Анзаур итхыль кынгъад-гъээжъын. Тхылъым уеплымэ, апэу унэ кынгъидзэрэр итеплэр, ар дахэ, къэралыгъэ, кыншо лужъутель. Ар кынгъадэпхымэ, авторым исурэт ўолпэлэ. Аш кынгъад-гъээжъын искусствоведэу Шхъаплъэкъо Къэсэй игүшүлэпэ. Тхылъым дэтээр зэкіэ шхъыби-

гоуо гошыгъэ. ЗэкіэмкИ нэклуб-го 331-рэ дэт. Тхылъир сурэт-хэмкІэ гъэкіэрэллагъэ. Апэрэ сатырым авторым кынгъешо янэ-ятэхэмрэ ипхъорэлф-къорэлфхэмрэ ацлэгээ тхылъир зэритхъгъэр.

Сэ сишшошкІэ, зигугуу сышырэ тхылъир ЛыхъукІэ лякъом-кІэ нэпээлль хүн ыльэкъы. Авторым иллакъо юфшоо фишлагъ. Уахтэм ипшэсмэ чагъэсэгэе цыфыбэрэ хъугъэ-шлэгъабэрэ кынгъэтэдхъижъыгъ. Ежь ыэ зынэсигъяа, ыльэ зынэсигъяа, иакъылпрэ игуультэрэ зынэсигъяа кынгъахъяагъ. Лыхъоу, лыгы пхашаагъ, лыбланэу лякъом кынгъахъижъэхэм ацлэшлукІэ, дахэгээ риложъыгъ. Аргашо фитигъуаджэу хыкыыб хъугъэ иахылхэми, ацлэ кынрело. Кынриорэ къодыоеп, ашьхъэ кынгъыркуагъэр къетхы.

ЛыхъукІэхъабли ЛыхъукІэ-уашъхъи къатегущылэ. Къэлэу къэплон зыхъукІэ, пеублэ гу-щылэр зытхыгъэ Шхъалтээкъо Къэсэй ижъыкІэ кынгъажъ-жъяагъэу джырэ тиуахтэ кынгъ-сэу ЛыхъукІэ лякъом кынгъыркуагъэр, хыншэ гъэшшэвонуури лынгъэм щын.

ЗагъэхъигытлукІэ уапашхъэ кынгъажъуу. Угу егъэцыкъу. Авторым зыфиорэр ишхъэгъусэу ильэс 45-рэ нахь кынгъыгъашаагъэу зидунай зыхъожыгъэр ары. «Нын ящыкІэгээ дэдэ зынхъуугъэу, ным илэплэгъэрэ илэшшуугъэрэ кынгъыщагуруулагъэм Казбекрэ Бэлэрэ янэ аухыгъ» зилоклэ, льэшэу а гүшүлэхэр тум кынэсих.

Адыгэхэм alo: «Шхъузабэм бинир эплүжы, лыгыуабэм бинир ретэкъухъэ», ау Анзаур ибын дахэу зэклиууляя, ылпугъ, ылэжыгъ, ригъэджаагъ. Иклатэу Казбекрэ ишшашаагъэу Бэлэрэ ашшээрэ гъэсэнгъээ аригъэ-гъотыгъ, ягъогу лягъо щынэгъэм щыхаригъэшыгъ. Түүми унагъохэр ял. Ахэм ясабийхэм Анзаур ишшашаагъээ лъагъэ-кълатэ. Тхылъэу тызтегущылэрэм янэжъэу Фатимэ ыцлэкІэ сабийхэм авторыр зынгафэусээрэ тхыгъэхэри дэтых. Ары, уильфыгъэхэр обществэм хэзагъэу, ишшакъагъэу плүшшүнүри лынгъэм щын.

Хэзгээуунэфыкы сшоонгыу ЛыхъукІэ Анзаур итхыль адигэбзэ дахэгээ зэрэхъижъагъэр, чэмым ыллы зэрэпэ-тагъэр (ицыкъуулгом) ыкки ахэм анэмийкхэр. Авторым «Опсэу!», тхылъым «Гъогумаф!» ясэлээ.

ЦУЕКЬО Нэфсэт.
Шэнэгъэлэж.

авторым йэлэльх. Кынгъэ-лыхъэ зыримыгъэшшэу, кынгъы-ухъэу ипсэогъо зидунай зыхъо-жыгъэм игугуу кыншы зыхъу-къэ, игашшэ маклэ зэрэхъуугъэр кыншо зыхъу-къэ, тынгэнэбзыим фэдэу унагъор кынгъэфабэшты-гъэу, нурэ дахэ кынгъи-хэу зэрэ-щыгъагъэр къетхы. Фатимэ ишшашэ къэл жъогъохэчым фегъадэ. Адыгэм игубыгъагъэр ишхъялт гүшүлэхъэри ЛыхъукІэ-хэм итхыль щынгъэфедагъэх, къекхъуухэу тхылъыпкын хэгъэ-чыхъяагъэм фэдэу хэтых.

ЫпшшэкІэ къэлоргыагъ «ицы-къуулгом кынгъажъяагъэу ышхъэ-хъэ кынгъыркуагъэр кынгъыгъ» сүүи. Аш кынгъэзгъэхъожымэ сшоонгыу, къехъулагъэу ицы-къуулгом арми, иильэс еджэгъу-хэр арми, кынгъажъыгъэрэдэх уеджэ къодыуе ублэмийкэу, узэпашшэу, уагъэгумэккэу, уагъэ-гузажъоу чынгэхэр ахэт. Гүшүлээм пае тыгъужым зэрэхъу-гъэгъагъэр, чэмым ыллы зэрэпэ-тагъэр (ицыкъуулгом) ыкки ахэм анэмийкхэр.

Авторым «Опсэу!», тхылъым «Гъогумаф!» ясэлээ.

Искусствэр — тибаинигъ

Орэдыр о зигъэгъус

Москва и Къэралыгъо академическе филармоние загъэпсыгъэр ильэси 100 хуугъэ. Аш фэгъэхыгъэ зэхахьэр гъашэгъонэу къуагъэ.

Урысюем имызакью, дунаим щызэлшашэрэ филармониер иконцертхэмкэ цыфхэм аэблагъ. Хэгъэгум икултурэ, искусстве лъэпкхэм алтыгъээсэгъэнхэмкэ филармониэлъэнхыуабэ къызэллеубиты.

Адыгэ Республиком и Къэралыгъо филармоние имузикальнэ зэхэхьеплэ цыкы щыгъэгъэ концертным артисттэхэлжъягъэхэм орэдьбэ къуагъ. Пчыхъэзэхахьэр зезыштэгъэ лектор-искусствоведэу Тат-

тьяна Резниченкэм Москва и Къэралыгъо филармоние щыгъэгъэгъэ тэгээхээ, тхаклохэм, композиторхэм ятвортчествээ зэрэзэпхыгъэм мэхъэнэ ин ритыгъ. Пчыхъэзэхахьэр бжыхъэм фэгъэхыгъэу зэрэштыр зезыштэрэм къыхигъэштэгъ.

Хэгъэгум итарихъ культурэм, музикальнэ искусстве ахэгъэштэгъ. Татьяна Резниченкэм зэгъэпшэнхэр ышыхъээ, тхаклохэм, композиторхэм ятвортчествээ зэрэзэпхыгъэм мэхъэнэ ин ритыгъ. Пчыхъэзэхахьэр бжыхъэм фэгъэхыгъэу зэрэштыр зезыштэрэм къыхигъэштэгъ.

Бжыхъэр, гъемафэр, щыгъэгъэ. Сыда ахэр зээзыгхыхэрэ? Тыкъэзыцуухъэрэ дунаим идэхагъэ бжыхъэм хэольягъ. Уса-клохэм бжыхъэм ышыхъэу атхыгъэр маклэп.

Александр Пушкинэм, Михаил Лермонтовэм, Сергей Есенинэм, нэмыкхэм яусэхэм атхыгъэ орэдхэр артистхэм къуагъ. Бжыхъэр, шүлэгъур, гум иорэд хуугъэ усэхэр зэхахьэм щызэхэтхыгъэх.

Композиторхэу М. Глинкэ,

А. Рубинштейн, А. Даргомыжскэм, П. Чайковскэм, Н. Будашкиним, Ю. Чичковым аусыгъэ орэдхэр Адыгэ Республиком инароднэ артисткэу Нэгъой Маринэ, Дунэе фестиваль-зэнэкъуухэм ялауреатхэу Теуцожь Бэлэ, Сергей Трутневым къуагъ. Музикальнэ юмэ-псымэхэмкэ къадежьыгъэх Дунэе зэнэкъохуум ишлүхъафтын шхъяаэ къыдээхыгъэ Набэко Бэлэ, фортелианэр, Дунэе зэнэкъохуум илауреатэу Сергей Пособиловыр, флейтэр.

Орэдьохэр зэгъусэхэу, нэбгырэ зырыз хуухэу къаогъэ орэдхэр хэгъэгум имузикальнэ искусстве итарихъ епхыгъэх. Н. Римский-Корсаковым, С. Рахманиновым, А. Варламовым, Н. Ленскэм аусыгъэ орэдхэм шүлэгъум ышыхъэгъэр къахэтэгъэштэгъ. «Итальян полькар» зыфилоу С. Рахманиновым ышыгъэр дунаим щашэ. Орэдьшьор дахэу къырагъэуагъ Набэко Бэлэрэ Сергей Пособиловырим.

Композиторхэм яромансхэр бэхуухэу зэхахьэм щыгъэхэх. И. Дунаевскэм Иринэ фэгъэхыгъэу ышыгъэр Теуцожь Бэлэ зэхахьэм къышиуагъ.

Адыгейм щаусыгъэхэр

Яхъулэ Сэфэр игуущыгъэхэм атхыгъэу Сэмэгү Гощнагъю ышыгъэр «Гупшысэр» Нэгъой Маринэ адыгабзэки, урысыбзэки къуагъ. Жэнэ Къырымизэрэ Тхъабысымэ Умаррэ орэд 200-м нахьыбэ зэдаусыгъ.

ЕМТЫЛЬ Нурбай.

«Орэдыр о зигъэгъус» зыфиорэр М. Нэгъоим гум къылъягъэсэу къытуагъ. Сирием къызыхъуухъэх залым щэсигъэ тильэпкъэгъухъэх орэдьшьор зызехахь, хэвшыкхэу къэгушуагъэх, ягуапэу артисткэм дежьуагъэх.

Р. Фальво иорэдэу «Къысашыуу, пшашъэхэр» зыфиорэр Сергей Трутневым къыхидзи, артистхэр дежьуагъэх. Классикэм хэхъэгъэ произведенияхэмкэ пчыхъэзэхахьэр аухыгъ.

— Ильэсыкээр къэблагъэ. Ая къыдэтлыти, музикэм, кином афэгъэхыгъэ зэлукэ тыгъэгъазэм и 16-м зэхэт-щэнэ мурад тшыгъэ, — къитиуагъ Адыгэ Республиком и Къэралыгъо филармоние изэххээпэл цыкы ишащэу Верэ Пособиловам. — **Кинофильмэхэм ахэт орэдхэу гум, псэм яорэд хуугъэхэр, цыфхэр нахь къызыкхэлэшэхэрээр концертым къышаоштых.**

— Типчыхъэзэхахьэхэм ашынурэ музикэм лъэпкхэр зэфещэх, — игуушысэхэм тащгъэгъуазэ фортелианэмкэ къадежьуурэ Набэко Бэлэ. — Урысхэр, адыгэхэр, къэндэзлхэр, нэмыкхэри тизэхахьэхэм ашытэлэгъуух. Тильэпкъэгъуухэу йэклиб къэралхэм къарыкыжыгъэхэм, хякхэу къэклуагъэхэм ташлохъэшэгъон. Орэдьор зигъусэм щыгъэштэгъэр нахьышоу къыгурэй, ишыгээ-псэукэ нахь гъэшэгъон мэхъу.

Кіэлэцьыкху театэр

Шошхуныгъэ фыря!

Тихэгъэгу иполитическэ партиеу «Единэ Россиер» кэшакло фэхьуагъэу «Театрэр кіэлэцьыкхэм апай» зыфиорэр һофхьабзэр игъэкотыгъэу шьольырхэм ашэкло.

Адыгэ Республиком и Къэралыгъо филармоние нысхъапхэм ятеатрэу щызэхашагъэм «Дышэ къошын» фаяусыгъ. Аш икъэгъэльэгъонхэр искусстве зышогъэшэгъонхэм агу рехых, нэбгырабэ яплы. Художествен-нэ пащэу, Адыгэ Республиком инароднэ артисттэ Сихуу Стасилав къытиуагъ узыгъэшхэштэгъ. Пчунгыгъэм, шэн-хабзэхэм яхъилагъэхэм кэлэцьыкхэр къызэржэхэрэр.

Федеральнэ партийнэ проек-

тэу «Родинэ цыкхум икультур» зыфиорэр хэхъэрэ къэгъэльэгъонхэр филармониет щэкло. Пшысэу «Клочки по закоупчикам» техыгъэ къэшыгъор тхъаклумкыхъэм игупшысэхэм афэгъэхыгъ.

Дунаим зэфагъэ щигъотыщтэгъ ышыхъэу тхъаклумкыхъэр къэупчэ. Язакью урамым кътенагъэхэм ар ауылгъ. Анахъ лъэшэу тхъаклумкыхъэм цыхъэ зыфишыщтэгъэхэм къагъэп-цагъ. Арэу щитми, гүгэ уилэ

зыхъукэ, хэкынпэ къэбгъотыщт. Гүгъэр чэмыннэу сидигъоки нахьышум уежэн фае.

Къэгъэльэгъоним ирежиссеры Адыгэ Республиком иза- служеннэ артисттэ Юрий Григоренкэр ары. Сурэтышыр Альбина Дзарахохова. Пьесэр зытхыгъэр Григорий Остер.

Нысхъапхэм ятеатрэу «Дышэ къошын» иартистхэу Виктория Токаренкэм, Нэгъой Асыет, Тэшъу Светланэ, Евгений Колычевым, Юрий Григо-

ренкэм, Адышэс Spartak рольхэр къашыгъэх. Кіэлэцьыкхэм пшысэр хуугъэ-шлагъэу къашы-

хууз, къэгъэльэгъоним ягуапэу еплъыгъэх.

САХЫДЭКЬО Нурбай.

Искусствэмрэ лъэхъанымрэ

Ишытхъу лъагэу зерэлт

Урысыем культурэмкэ и Мафэхэр Боснием ыкчи Герцеговинэм шэкюгъум и 21 — 23-м щыктуагъэх. Ансамблэу «Уджыр» зэхахьэхэм ахэлжьагь.

Къалеу Сараево щызэхашгээ лъэпкэ юфхъабзэм къещакло фэхвугъэх Урысыем культурэмкэ и Министерствэ, Урысыем ипосольству Боснием ыкчи Герцеговинэм (БиГ-м) щыэр. Сараево ильэпкэ театрэ зэхэшэн юфытхъохэмкэ юптыгъу.

Тихгээгу икультурэ и Мафэхэр Боснием ыкчи Герцеговинэм щыктуагъэхэм Урысыем щыпсэурэ лъэпкхэм якультурэ зэрэбаир, шэн-хабзэу ялэр къызераухъумэрэ игъякотыгъу къышагъэльгэу.

Анахь дэгъухэр хэлэжьагъэх

Урысыем икультурэ и Мафэхэм тихгээгу ифольклор ансамблэ

анахь дэгъухэр рагъэблэгъагъэх. Концертэм икызызэхуын, изэфэшыжын ялэпэлэсэнгээ къышигъэлтэгъуагь Тэхүтэмькье районым адигэ музыкальнэ Ымэ-псымэхэмкэ ильэпкэ ансамблэу «Уджым».

Башкоростан и Къэралыгьо академическэ лъэпкэ къешьюко ансамблэу Файзи Гаскаровым ыцэ зыхыгъэр, Санкт-Петербург урыс ыкчи балкан лъэпкэ музыкэмкэ иансамблэу «Добраночь» зыфиорэр Сараево юдьгэгъэх.

«Хэгъэгу анахь дах» зыфиорэр къэгъэлтэгъоныр Урысыем географиэмкэ иобществэ ыгъэхазырыгь. Урысыем ичыгу, ичыопс ядэхагъэ сурэтхэмкэ къагъэлтэгъуагь. Иэнэ хъураер лъэпкхэм язэфыщтыгъиэхэр гъэлтигъенхэм, ягушхэе куячэ зөгъэушъомбгүйгъенхэм, якультурэ къызэфалотэнхэм афэгъэхьыгъагь.

Культурэм иофшаптэхэм, тхыльеджаптэхэм, музейхэм япашхэм яеплыхыгъиэхэр къалотагъэх. Студентхэм алае юпэласэм иеджаптэ зэхажагь, фольклор ансамблэхэм концерт къатыгь.

Ордойхэр, къэшьюакхэр

Адыгэ музыкальнэ Ымэ-псымэхэмкэ лъэпкэ ансамблэу «Уджым» иконцертхэм ахэлжьагъэх Адыгэим изаслуженэ артистэу Ацуумыжь Адам, адигэ къешьюко ансамблэу «Адыгэхэм» яартистхэу Нащ Асфар, Алышэ Руслан, Екутэки Тимур.

«Уджыр» 1993-рэ ильэсэм зэхашагь. Адыгэ Республиком изаслуженэ артистэу Къэлэкүтэко Инвер ансамблэм ихудожественнэ пац. Лъэпкэ проектэу «Культурэм» хэлажы, лъэпкэ самодеятельнэ купхэм язэнэхъоку теклоныгъэр къышидыгь, грантэу сомэ миллиони 2 къыфагъэшьошагь.

Тырукем, Урысыем икъалхэм ансамблэр аацылагь, концертхэр къашитгэгь.

Урысыем итворческэ купхэм яфестиваль-зэнэхъоку 2021-рэ ильэсэм, тигъэгъазэм Москва щыктоонэу щыт, — къытиуагь Тэхүтэмькье районым иадминистрации культурэмкэ и Гээлорышаптэ илашэу, Адыгэ Республиком искусствэмхэмкэ изаслуга.

женнэ юфышшоу Ацуумыжь Рустам. — «Уджым» хэгъэгум изэхахь зыфегъэхазыры.

Сараево щызэхашгээ юфхъабзэхэм Ацуумыжь Рустам ахэлжьагь. «Уджым» къызэрэштэхъуагъээм даклоу, адигэ шэн-хабзэхэр бысымхэм, хъактэхэм ашгъэшэгъонхэу зэрэштэгъэхэр Р. Ацуумыжь къытогтаг.

Ансамблэм хэтхэм, «Уджым» юптыгъу къыфхъухэрэм художественнэ пац. Къэлэкүтэко Инвер. — Иэнэ хэлжээ, тигъэгъэсэхэм ташигъэгъозагь Къэлэкүтэко Инвер. — Икылбай къэрал уклагъэу концертхэм хэшүхъафыгъягуу Игэг къышыпфытехэ зыхуукэ, «Уджым» имызакъо, тигъэпкэ, Адыгэ Республиком къафэгушшохэу сэльйтэ.

«Уджым» тапэкли тигъэгушонэу, Адыгэ Республиком иштихуу искуствэм нахь лъагэу щиэтинэу тигъэлтэло. — Фестивальхэм, зэлүкгэгүхэм тахэлжээнымкэ Адыгэ Республиком культурэмкэ иминистэрэу Аульэ Юрэ ишгъэшшоу къытигъэгъигь. Творчествэм зедгээущомбгүйн фэштиамалхэм къафэгушшохэу, — игупшысэхэм ташигъэгъозагь Къэлэкүтэко Инвер. — Икылбай къэрал уклагъэу концертхэм хэшүхъафыгъягуу Игэг къышыпфытехэ зыхуукэ, «Уджым» имызакъо, тигъэпкэ, Адыгэ Республиком къафэгушшохэу сэльйтэ.

«Уджым» имызакъо, тигъэпкэ, Адыгэ Республиком иштихуу искуствэм нахь лъагэу щиэтинэу тигъэлтэло.

Волейбол

Ящэнэрэ къеклойгъор

«Динамо-МГТУ» Мыекуюапэ — «Грозный-2» Грозный — 3:0 (25:16, 25:16, 25:12).

ЦОП Краснодар край — «Дагыстан» Дагыстан — 0:3 (10:25, 12:25, 18:25).

Урысыем волейболымкэ ихууль-фыгъэ команддэхэй ашьшэрэ лигэм ия 2-рэ куп хэтхэр Шытхъалэ шэклогъум и 25-м щызэдешшагъэх. Адыгэим икомандэ я 3-рэ чыплем щыл, ящэнэрэ къеклойгъом хэхьэрэ ешэгъухэр шэклогъум и 28-м аухыштых.

Гандбол

Типшьэшьиш къыхахыгь

Урысыем гандболымкэ ибзыльфыгъэ ныбжыкъэ хэшшилкыгъэ командэ дунайм изэнэхъоку зыфгъэхъазыры.

Ильэс 21-м нэс зынбжыхэр 2022-рэ ильэсэм, гъэмафэм щылэшт зэлүкгэгүхэм ахэлжээштых, — къытиуагь Мыекьюопэ «АГУ-Адыифым» итренер шхъяаэу, Урысыем изаслуженэ тренерэу Александр Реввэ. — Лъэшэу тигуапэ тигандблол клуб зыышыгъасэхэрэх хэгъэгум ихэшшилкыгъэ командэ зэрэштагъэхэр.

Къэлэпчэйтэу Юлиана Скнарь, ewlakloхэу Дарина Никулинар, Алина Морозовар Урысыем ихэшшилкыгъэ ныбжыкъэ командэ рагъэблэгъагъэх, хэшүхъафыгъягуу Мыекуюапэ зыщагъэхъазыры. Егъэджэн-зэлүкгэгүхэм, ныбджэгъу ешэгъухэм шэххэу ахэлжээштых.

Зэкъошныгъэм игъогухэмкэ

Урыс театрэм икъэгъэлтэгъон

Адыгэ Республиком и Урыс драматическэ театрэу А. С. Пушкиним ыцэ зыхырэр Йошкар-Ола щыл.

Я XVIII-рэ Дунэе фестивалэу «Зэкъошныгъэм ильэмийдж» зыфиорэм ар хэлажьэ. Театрэм ирежиссер шхъяаэу Татьяна Дрожжинам ыгъэуцугъэ спектаклэр фестивалым къышигъэлтэгъону щыт.

Республикэу Марий Эл ыкчи Адыгэ Республиком ятеатрэхэм ильэсэбэ хүүгээ ныбджэгъуныгъэ зэдэриял, зэгъусэхэу фестивальхэм ахэлжээштых.

Зэхээшагъэр ыкчи къыдээз-тъэкырэр:

Адыгэ Республиком лъэпкэ Иофхэмкэ, Икылбай къэралхэм ашы-псэурэ тильэпкэ-гъухэм адьялээ зэпхынгъэхэмкэ ыкчи къэбар хъутгээ иамалхэмкэ и Комитет Адрессыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшыэр: 385000,

къ. Мыекуюапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79,

Редакцием авторхэм къайхырэр А4-кэ заджэхэрэх тхапэхэу зипчъагъэкэ 5-м эмыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлтээ, шрифтээр 12-м нахь цыкунзу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэх тхыгъэхэр редакцием зэкегъэжээжьых.

E-mail: adygoevoice@mail.ru

Зышаушыхъатыгъэр: Урысыем Федерацием хэутын Иофхэмкэ, телевизионхэмкэ ыкчи зэлзыгъэхэмкэ амалхэмкэ и Министерствэ и Темир-Кавказ чыпэлэгъээрэшап, зэраушыхъатыгъэхэу номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зышыхаутыгъэр ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000,

къ. Мыекуюапэ, ур. Пионерскэр, 268

Зэкъошныгъэм ильэмийдж 4303

Индексхэр П 4326
П 3816

Зак. 2451

Хэутынм узшыгъэхэнэу щыт уаххтэр Сыххатыр 18.00

Зышыхаутыгъэхэнэу уаххтэр Сыххатыр 18.00

Редактор шхъяаэр Дэрэ Т. И.

Редактор шхъяаэм игуадзэр Мэшлээжээ С. А.

Пшыэдэжыгъэхэнэу зыхырэ секретарыр

Жакъошныгъэм А. З.